

Danielin kirja – numero viisikymmentäviisi

Profetaallisen kudelman paljastaminen: Gabrielin ilmestys Danielille

Jeff Pippenger

2024-01-19

Gabriel tuli Danielin luo sen jälkeen, kun tämä oli tullut ymmärtämään Jeremian profetian seitsemänkymmentä vankeuden vuotta sekä Mooseksen valan ja kirouksen.

Hänen hallitus kautensa ensimmäisenä vuotena minä, Daniel, ymmärsin kirjoista niiden vuosien luvun, joista Herran sana oli tullut profeetta Jeremialle, että hän täyttäisi seitsemänkymmentä vuotta Jerusalemin autioina olemisen ajassa.... Niin, koko Israel on rikkonut sinun lakiasi poikkeamalla pois, niin etteivät he ole totelleet sinun ääntäsi; sentähden kirous on vuodatettu meidän päällemme, samoin vala, joka on kirjoitettu Jumalan palvelijan Mooseksen lakiin, koska me olemme tehneet syntiä häntä vastaan. Ja hän on vahvistanut sanansa, jotka hän puhui meitä vastaan ja meidän tuomareitamme vastaan, jotka meitä tuomitsivat, tuomalla meidän päällemme suuren onnettomuuden; sillä kaiken taivaan alla ei ole tapahtunut sellaista, kuin on tapahtunut Jerusalemlle. Niinkuin on kirjoitettu Mooseksen laissa, kaikki tämä onnettomuus on tullut meidän päällemme; emmekä silti ole rukoilleet Herraa, meidän Jumalaamme, niin että olisimme kääntyneet pois pahoista teoistamme ja tulleet ymmärtämään sinun totuuttasi. Sentähden Herra on valvonut onnettomuutta ja tuonut sen meidän päällemme; sillä Herra, meidän Jumalamme, on vanhurskas kaikissa teoissansa, jotka hän tekee, sillä me emme totelleet hänen ääntänsä. Daniel 9:2, 11–14.

Sana, jota Daniel käytti ja joka on käännetty sanalla ”vala”, on sama sana, jota Mooses käytti ja joka on käännetty ilmauksella ”seitsemän kertaa” 3. Mooseksen kirjan luvussa kaksikymmentäkuusi. Sister White ilmoittaa meille, että yhdeksännessä luvussa Daniel pyrki ymmärtämään Jeremian seitsemänkymmenen vuoden ajanjakson ja kahdentuhannen kolmensadan vuoden ajanjakson välisen suhteen. Kahdeksännessä luvussa Gabriel oli saanut käskyn saattaa Daniel ymmärtämään kahdentuhannen kolmensadan päivän näyn, ja Gabriel saattaa työnsä päätökseen palatessaan yhdeksännessä luvussa sekä ilmoittaessaan Danielille, että tämän tulee mielessään erottaa toisistaan ne kaksi näkyä, jotka ovat olleet lukujen seitsemän, kahdeksan ja myös yhdeksän teemana. Nuo kaksi näkyä ovat sen ”tiedon lisääntymisen” teema, joka avattiin sineteistään vuonna 1798.

Jeremian seitsemänkymmentä vuotta ja Mooseksen ”kiros” ovat molemmat ”seitsemän ajan” vertauskuvia, niin kuin Mooseksen ”vala” sitä edustaa, mutta Gabriel aikoo esittää kahdentuhannen kolmensadan vuoden ajanjakson jaottelun. Se voidaan jakaa oikein vain silloin, kun tallettamisen näyn (”chazon”) ja ilmestymisen näyn (”mareh”) välinen suhde jaetaan oikein. Gabriel aloitti osoittamalla, että juutalaisille oli annettu neljänsadan yhdeksänkymmenen vuoden koetus aika. Tuo ajanjakso oli sama kuin se neljänsadan yhdeksänkymmenen vuoden kapinan ajanjakso, joka oli tuottanut seitsemänkymmentä vuotta kestäneen vankeuden.

Sanan ”määrätty” kohdassa kaksikymmentäneljä tarkoitetaan ajanjaksoa, joka ulottuu kolmannen käskyn antamisesta vuonna 457 eKr. aina Stefanuksen kivittämiseen vuonna 34 jKr. saakka, mutta sanalla ”määrätty” kohdissa kaksikymmentäkuusi ja kaksikymmentäseitsemän yksilöidään pakanuuden ja paaviuden autioittavat vallat.

Ja kuudenkymmenen kahden viikon kuluttua Messias raivataan pois, mutta ei itsensä tähden; ja tulevan ruhtinaan kansa on hävittävä kaupungin ja pyhäkön; ja sen loppu tulee kuin tulva, ja sodan loppuun asti on hävityksistä säädetty. Ja hän on vahvistava liiton monille yhdeksi viikoksi; ja viikon puolivälissä hän lakkauttaa uhritoimituksen ja ruokauhrin, ja kauhistusten levittämisen tähden hän on tekevä sen autioksi aina loppuun saakka, ja se, mikä on säädetty, vuodatetaan autioksi tehdyn päälle. Daniel 9:26, 27.

Gabriel ilmoittaa Danielille, että sen ”jälkeen” kun ”Messias” oli ”raivattu pois”, ”tulevan ruhtinaan kansa hävittää kaupungin ja pyhäkön”. Pakanallinen Rooma hävitti ”kaupungin ja pyhäkön” piirityksessä, joka kesti täsmälleen kolme ja puoli vuotta vuodesta 66 vuoteen 70 jKr. Gabriel osoittaa, että ”sodan loppu” olisi tuleva ”kuin tulva” ja että sota koostuisi ”hävityksistä”. Sota, joka toimeenpantiin Jerusalemiä ja pyhäkköä vastaan, oli se tallaaminen, jonka pakanallisuus ja paavius panivat toimeen. Pakanallinen valta, joka alussa hävittäisi Jerusalemin, oli Babylon, mutta pakanallinen valta, joka hävittäisi sen Messiaan ristiinnaulitsemisen jälkeen, oli pakanallinen Rooma. Mutta sota pyhäkköä ja sotajoukkoa vastaan pantiin toimeen kahden hävittävän vallan kautta, ja näistä kahdesta hävittävästä vallasta jälkimmäinen on Kirjoitusten mukaan paavius.

Paavius on se valta, jota kuvataan ”tulvivana ruoskana”; se on Danielin kirjan yhdestoista luvun neljänneksen kahden jakeen valta, joka ”turvii yli ja kulkee ylitse”. Jerusalemin tallaamista, joka alkoi Babylonista ja jatkui sillä rautaisella kansalla, joka puhui synkkiä sanoja, niin kuin Mooses esittää 5. Mooseksen kirjassa, seurasi paavius. Jerusalemin tallaamisen loppuun asti ”hävitykset” oli ”säädetty”. Jakeessa kaksikymmentäseitsemän Kristus vahvistaa liiton monien kanssa yhdeksi viikoksi. Tämän viikon puolivälissä maallinen uhrijärjestelmä lakkaisi, kun Kristus aloitti ylimmäispapillisen palvelutyönsä taivaallisessa pyhäkössä. Juutalaisten tottelemattomuuden tähden heille erotetun koetusajan kuluessa pyhäkkö ja kaupunki oli jälleen tehtävä autioksi.

Jakeessa sanotaan: ”kauhistusten levittämisen tähden hän tekee sen autioksi, aina loppuun asti, ja mikä on määrätty, se vuodatetaan aution päälle.” Kun juutalaiset vihdoinkin täyttivät koetusaikansa maljan piripintaan, kaupungin ja pyhäkön tuli olla autioina sodan loppuun saakka. Tallauksen ”päätyessä” vuonna 1798 oli ”määrätty”, että paavius saisi kuolinhaavan. Silloin kaupungin ja pyhäkön tuli tulla ennalleen asetetuiksi ja jälleen rakennetuiksi, sen esikuvallisen tapahtuman mukaisesti, kun juutalaiset lähtivät kirjaimellisesta Babylonista kolmen käskyn nojalla.

Tuon sodan loppuun saattamiseen asti Jerusalemiä oli määrä tallata paavillisen vallan toimesta. Ne profeettalliset ajanjaksot, jotka muodostavat omat erilliset jaksot kahdentuhannen kolmensadan vuoden sisällä, voidaan ymmärtää oikein ainoastaan silloin, kun seitsemänkymmenen vuoden tallaamista koskevan näyn suhde ymmärretään yhteydessä pyhäkön ja sotajoukon ennalleenasettamista koskevaan näkyyn. Hylätä Mooseksen kirouksen hajottamista koskeva näky merkitsee hylätä kokoamista koskeva näky. Seitsemänkymmenen vuoden näky on hajottamisen

näky. Kahdentuhannen kolmensadan vuoden näky on kokoamisen näky. Seitsemänkymmenen vuoden näky on hajottamisen ”chazon”-näky, ja kahdentuhannen kolmensadan vuoden näky on kokoamisen ”mareh”-näky.

Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako. Mark. 10:9.

Nämä kaksi näkyä on profeetallisesti liitetty yhteen, ja toisen hylkääminen on molempien hylkäämistä. Tämä tosiasia osoittaa, että vaikka adventismi väittää pitävänsä voimassa kahdentuhannen kolmensadan vuoden profetian, se on hylännyt adventismin keskeisen pylvään aivan yhtä varmasti kuin se hylkäsi ”seitsemän aikaa” vuonna 1863. Eivätkö juutalaiset tunnustaneet pitävänsä Jumalan lakia? Eikö muinainen Israel tunnustanut odottavansa Messiasta? Tunnustus on merkityksetön, ellei se pidä yllä Jumalan Sanaa.

Milleriläiset määrittivät lopulta 22. lokakuuta 1844 kahdentuhannen kolmensadan päivän ajanjakson päättymisajaksi, mutta heidän ymmärryksensä oli rajoittunut. Vasta suuren pettymyksen jälkeen saatiin valoa taivaallisesta pyhäköstä ja Kristuksen ilmestymisestä kaikkeinpyhimpään tuona päivänä. Vasta tuon päivämäärän jälkeen he näkivät kolmannen enkelin sanoman ja Jumalan lain.

Herra aikoi lisätä niihin kahteentuhanteen kolmeensataan vuoteen liittyvää profeetallista valoa, ja vuonna 1856 hän avasi oven lisävalolle, mutta seuraavien seitsemän vuoden aikana adventismi sulki tuon oven. Vasta syyskuun 11. päivän 2001 jälkeen Herra johdatti profetian tutkijat takaisin Hiram Edsonin kirjoituksiin, ja ”seitsemän ajan” valo alkoi jälleen lisääntyä.

Kieltäytyessään näkemästä kahdentuhannen kolmensadan vuoden ennustuksen ja kahdentuhannen viidensadan kahdenkymmenen vuoden ennustuksen välistä yhteyttä adventismi tuli ymmärtämään 22. lokakuuta 1844 typistyneellä ja puutteellisella tavalla.

Kun S. S. Snow oli vahvistanut ristiinnaulitsemisen ajankohdan, päivämäärä 22. lokakuuta 1844 määritettiin.

Tiedä siis ja ymmärrä, että siitä hetkestä, jolloin sana annetaan Jerusalemin ennalleen palauttamiseksi ja rakentamiseksi, Messiaaseen, Ruhtinaaseen, on oleva seitsemän viikkoa ja kuusikymmentäkaksi viikkoa; katu rakennetaan jälleen ja muuri, vaikka ahdistavina aikoina. Ja kuudenkymmenen kahden viikon jälkeen Messias hävitetään, eikä hänen tähtensä; ja tulevan ruhtinaan kansa hävittää kaupungin ja pyhäkön; ja sen loppu tulee kuin tulva, ja sodan loppuun asti hävitykset ovat säädetty. Ja hän vahvistaa liiton monien kanssa yhdeksi viikoksi; ja viikon puolivälissä hän lakkauttaa uhri- ja ruokauhrin, ja kauhistusten siiven tähden hän saattaa sen autioksi aina täyttymykseen asti, ja se, mikä on säädetty, vuodatetaan aution ylitse. Daniel 9:25–27.

Milleriläiset tunnistivat oikean päivämäärän ristiinnaulitsemiselle, ja sitten kaksituhattakolmensadan vuoden ajanjakson päättyminen määriteltiin. ”Messiaan hävittäminen” ”viikon puolivälissä”, jolloin Kristus vahvisti ”liiton” sen vuoksi, että juutalaiset täyttivät koetusaikansa maljan ääriään myöten, kuten ”hävitysten siipien” kuvaus esittää, tunnistettiin niin ikään. Rististä tuli historiallinen tienviitta, joka oli välttämätön Keskiyön huudon sanoman

tunnistamisessa.

Huolimatta siitä valosta, joka sisältyi niihin jakeisiin, jotka synnyttivät niin voimallisen Jumalan voiman ilmestymän, milleriitit eivät koskaan päässeet ymmärtämään noita jakeita sillä tavoin, jota Danielin halu ymmärtää näiden kahden näyn välinen suhde edusti. Viikko, jonka aikana Kristus vahvisti liiton, jakautui kahteen ajanjaksoon, jotka sisar White myöhemmin tunnisti kuvaavan Kristuksen henkilökohtaista kolmen ja puolen vuoden palvelutyötä, jota seurasi hänen palvelutyönsä opetuslasten edustamana. He näkivät, että ristin historiallisesta tienviitasta tuli ankkuri, jonka avulla voitiin määrittää päivämäärä 22. lokakuuta 1844, mutta he eivät nähneet, että se edusti myös kahden samanlaisen kolmen ja puolen vuoden ajanjakson keskusta ja siten edusti ”seitsemää aikaa”, jota Jumala Mooseksen kautta nimitti ”hänen liittonsa riidaksi”.

Silloin minäkin käyn teitä vastaan, ja rankaisen teitä vielä seitsenkertaisesti teidän syntienne tähden. Ja minä tuon teitä vastaan miekan, joka kostaa minun liittoni loukkauksen; ja kun te kokoonnutte kaupunkeihinne, minä lähetän ruton teidän keskuuteenne, ja teidät annetaan vihollisen käsiin. 3. Mooseksen kirja 26:24, 25.

Kun Kristus vahvisti liiton monien kanssa, juuri siitä liitosta hänellä oli riita tottelemattomien juutalaisten kanssa. Hänen liittonsa ”riita” alkoi vuonna 723 eKr., jolloin assyrialaiset veivät pohjoisen valtakunnan pakkosiirtolaisuuteen, ja sitten tuhannen kahdensadan kuudenkymmenen profeetallisen päivän ajan pakanuus tallasi kirjaimellista Israelia. Tätä tallaamista seurasi sitten vielä toiset tuhannen kahdensadan kuudenkymmenen profeetallista päivää, jolloin paavius tallasi hengellistä Israelia.

Profeetallinen viikko, jonka aikana Kristus vahvisti liiton täyttäen kahden tuhannen kolmensadan vuoden näyn, edusti myös kahden tuhannen viidensadan kahdenkymmenen vuoden näkyä. Milleriläiset ymmärsivät kahden tuhannen kolmensadan vuoden profetiasta riittävästi julistaakseen oikein Keskiyön huudon sanoman, mutta he päättivät hylätä osan siitä valosta, jonka Gabrielin yhdeksännen luvun selityksen oli tarkoitus välittää.

Gabriel oli opastanut Danielia tekemään oikean erottelun (erottamaan mielessään) näiden kahden näyn välillä, joita kuvataan sanoilla ”asia” ja ”näky”, ja tämän neuvon täyttymyksenä sisar White ilmoittaa meille, että juuri tämä oli Danielin varsinainen huoli hänen pyrkiessään ymmärtämään seitsemänkymmenen viikon (”seitsemän ajan” vertauskuva) ja kahdentuhannen kolmensadan vuoden välistä suhdetta.

Adventismin ”seitsemän ajan” hylkääminen asetti heidät sellaiseen asemaan, etteivät he voineet ymmärtää, että ensimmäinen neljänsadan yhdeksänkymmenen vuoden ajanjakso, joka oli erotettu kahdestatuhannestakolmestasadasta vuodesta, kuvasi sen liiton kapinaa, jonka Mooses yksilöi ilmauksella ”hänen liittonsa riita”.

Heitä estettiin myös tunnistamasta, että viikon keskellä tapahtunut ristiinnaulitseminen teki muutakin kuin yksinkertaisesti osoitti ajankohdan, sillä se osoitti aivan Kristuksen riidan keskuksen Israelin tottelemattomuutta vastaan liiton veren kautta. He olivat sokeita sille tosiasialle, että veri, joka vuodatettiin monien edestä ristillä ja joka vahvisti hänen liittonsa, vahvisti myös

liiton, joka esitetään 3. Mooseksen kirjan luvuissa kaksikymmentäviisi ja kaksikymmentäkuusi.

Muinainen Israel otti kantaakseen liiton, jonka he määrittelivät julistuksellaan: ”Kaiken, mitä Herra on puhunut, me teemme”, täysin tietämättöminä siitä, että liitto, jonka Kristus tarjosi, edellytti Hänen lakinsa kirjoittamista sydämeen. Heidän farisealainen määritelmänsä liiton ehdoista esti heitä ymmärtämästä ja hyväksymästä todellista liittoa.

Nykyaikainen Israel on määritellyt viikon keskivaiheilla vuodatetun ristin veren sellaisin käsittein, jotka aiheuttavat nykyiselle Israelille saman sokeuden, joka oli muinaisen Israelin yllä silloin, kun he hylkäsivät Messiaan ja julistivat, ettei heillä ollut muuta kuningasta kuin keisari.

Nykyinen Israel on sokea sille tosiasialle, että se historia, jonka Gabriel esitti Danielille, ei ainoastaan sisällä liiton vahvistamista, vaan myös sen hajotuksen, joka saatetaan niiden osaksi, jotka hylkäävät tuon liiton; sillä jakeet osoittavat, että pakanallinen Rooma (tuleva ruhtinas) hävittäisi kaupungin ja pyhäkön ja että sodan loppuun asti (sen sodan, joka tallasi maahan pyhäkön ja sotajoukon) oli määrätty ”hävityksiä”, monikossa.

Siinä historiassa, jossa Kristus vuodatti verensä vahvistaakseen liiton monien kanssa, pakanallisen ja paavillisen Rooman kaksi hävittävää valtaa yksilöidään nimenomaisesti. Ristillä vuodatettu veri on se, minkä Kristus tuo taivaalliseen pyhäkköön, ja se on vertauskuva Hänen työstään, jota edustaa kahdentuhannen kolmensadan vuoden ”mareh”-näky. Tuo historia kietoutuu yhteen kahdentuhannen viidensadan kahdenkymmenen vuoden ”chazon”-näyn historian kanssa, sellaisena kuin sitä edustavat ne kaksi hävittävää valtaa, jotka polkisivat pyhäkön ja sotajoukon maahan.

Ne totuudet, jotka Millerin unessa esitettiin jalokivinä, loistivat kirkkaasti kuin aurinko, mutta ne olivat epätäydellisiä. Viimeisinä päivinä, jolloin keskiyön huuto toistetaan kirjaimellisesti, juuri nuo samat jalokivet heitetään uuteen, suurempaan rasiaan ”harjamiehen” toimesta, ja silloin ne loistavat kymmenen kertaa kirkkaammin kuin alun perin. Niistä tulee lopullisen keskiyön huudon sanoman koetinkivi. Habakukin ennustamat kaksi todistajaa yksilöivät nämä jalokivet nimenomaisesti tauluiksi. Kun vuoden 1843 ja 1850 pioneerikarttojen kaksi taulua asetetaan päällekkäin ”rivi rivin päälle”, Millerin jalokivet yksilöidään tarkasti, ja siten nämä jalokivet edustavat lopullisen keskiyön huudon sanomaa.

Suurin osa kahdessa kartassa esitetyistä totuuksista havainnollistaa profetioita, jotka täyttyivät ennen vuotta 1844, kuten Danielin seitsemännen ja kahdeksannen luvun petojen tunnistaminen. Danielin toisen luvun kuvapatsas on esitettynä. Siinä on käsitelty kysymys siitä, onko näkyä vahvistava valta Rooma vai Antiokhos Epifanes. Siinä ovat ensimmäinen pettymys sekä Habakukin ja kymmenen neitsyen viipymisen aika. Siinä on kolmannen enkelin saapuminen, samoin kuin taivaallinen pyhäkkö. Siinä on ”jokapäiväinen” pakanuuden vertauskuvana. Ja siinä ovat tietenkin islamin kolme voi-huutoa. Yhdessä tarkasteltuina kartat muodostavat havainnollistuksen siitä ”tiedon lisääntymisestä”, joka tapahtuu, kun Juudan sukukunnan Leijona avaa sinetin profeetallisesta totuudesta.

Kun päätämme tarkastelumme Ulaijoen näystä vertauskuvana siitä profeetallisesta tiedosta, joka avattiin sinetistä lopun aikana vuonna 1798 ja joka lisäytyi muodostaakseen jalokivet William

Millerin unen uudessa, suuremmassa lippaassa, palaamme niihin milleriittisiin totuuksiin, jotka jäivät heidän historiassaan epätäydellisiksi. Jotkut jäivät keskeneräiseen tilaan sen historiallisen ajankohdan vuoksi, jossa milleriitit elivät, ja toiset jäivät epätäydellisiksi niiden tottelemattomuuden vuoksi, jotka kieltäytyivät seuraamasta kolmannen enkelin etenevää valoa.

Jatkamme näiden asioiden käsittelyä seuraavassa artikkelissa.

”Ne, jotka Jumala on lähettänyt sanoman kanssa, ovat vain ihmisiä, mutta millainen on sen sanoman luonne, jota he kantavat? Uskallatko kääntyä siitä pois tai vähätellä varoituksia siksi, ettei Jumala kysynyt sinulta, mitä olisi pidetty parempana? Jumala kutsuu miehiä, jotka puhuvat, jotka huutavat ääneen eivätkä säästä. Jumala on herättänyt sanansaattajansa tekemään työnsä tätä aikaa varten. Muutamat ovat kääntyneet pois Kristuksen vanhurskauden sanomasta arvostellakseen miehiä ja heidän puutteitaan, koska nämä eivät esitä totuuden sanomaa kaikella sillä armollisuudella ja hiotulla muodolla, jota toivottaisiin. Heillä on liikaa intoa, he ovat liian vakavia, he puhuvat liian varmasti, ja sanoma, joka toisi parannuksen ja elämän ja lohdutuksen monille väsyneille ja sorretille sieluille, suljetaan siinä määrin pois; sillä aivan siinä suhteessa kuin vaikutusvaltaiset miehet sulkevat oman sydämensä ja asettavat oman tahtonsa vastustamaan sitä, mitä Jumala on sanonut, he pyrkivät riistämään valonsäteen niiltä, jotka ovat ikävoineet ja rukoilleet valoa ja elävöittävää voimaa. Kristus on merkinnyt kaikki kovat, ylpeät, ivalliset puheet, jotka on lausuttu hänen palvelijoitaan vastaan, ikään kuin ne olisi lausuttu häntä itseään vastaan.”

”Kolmannen enkelin sanomaa ei tulla ymmärtämään; ne, jotka kieltäytyvät vaeltamasta sen etenevässä kirkkaudessa, nimittävät sitä valoa, joka on valaiseva maan kirkkaudellaan, vääräksi valoksi. Työ, joka olisi voitu tehdä, jää tekemättä niiden toimesta, jotka hylkäävät totuuden epäuskonsa tähden. Me pyydämme teitä, jotka vastustatte totuuden valoa, väistymään pois Jumalan kansan tieltä. Antakaa taivaasta lähetetyn valon loistaa heidän ylleen kirkkaina ja vakaina säteinä. Jumala pitää teitä, joiden luo tämä valo on tullut, vastuullisina siitä, miten sitä käytätte. Ne, jotka eivät tahdo kuulla, tullaan pitämään vastuullisina; sillä totuus on tuotu heidän ulottuvilleen, mutta he halveksivat tilaisuuksiaan ja etuoikeuksiaan. Sanomia, joissa on jumalalliset tunnusmerkit, on lähetetty Jumalan kansalle; Kristuksen kirkkaus, majesteetti ja vanhurskaus, täynnä hyvyttä ja totuutta, on esitetty; Jeesuksessa Kristuksessa olevan jumaluuden koko täyteys on asetettu esille keskuudessamme kauneudessa ja suloisuudessa, viehättämään kaikkia, joiden sydäntä ennakkoluulo ei ollut sulkenut. Me tiedämme, että Jumala on vaikuttanut keskuudessamme. Olemme nähneet sielujen kääntyvän synnistä vanhurskauteen. Olemme nähneet uskon elpyvän särjettyjen sydämissä. Olemmeko kuin ne puhdistetut spitaaliset, jotka menivät tiehensä ja joista vain yksi palasi antamaan kunnian Jumalalle? Kertokaamme pikemminkin hänen hyvydestään ja ylistäkäämme Jumalaa sydämellä, kynällä ja äänellä.” Review and Herald, 27. toukokuuta 1890.